

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR ze dne 13.01.1981, sp. zn. 5 Tz 66/80, ECLI:CZ:NS:1981:5.TZ.66.1980.1

Číslo: 21/1981

Právní věta: Smrt poškozeného (§ 224 tr. zák.) je v příčinné souvislosti s jednáním pachatele i tehdy, jestliže nastala v důsledku selhání krevního oběhu, ke kterému došlo zčásti následkem úrazu zaviněného pachatelem, zčásti na podkladě povšechného kornatění tepen u staršího člověka. Trestní odpovědnost pachatele za tento následek závisí na tom, zda následek i příčinný průběh k němu vedoucí jsou kryty pachatelovým zaviněním či nikoliv.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 13.01.1981

Spisová značka: 5 Tz 66/80

Číslo rozhodnutí: 21

Číslo sešitu: 4-5

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Příčinná souvislost

Předpisy: 140/1961 Sb. § 3 odst. 1
§ 224 odst. 1
§ 5 písm. b

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 21/1981 sb. rozh.

Smrt poškozeného (§ 224 tr. zák.) je v příčinné souvislosti s jednáním pachatele i tehdy, jestliže nastala v důsledku selhání krevního oběhu, ke kterému došlo zčásti následkem úrazu zaviněného pachatelem, zčásti na podkladě povšechného kornatění tepen u staršího člověka.

Trestní odpovědnost pachatele za tento následek závisí na tom, zda následek i příčinný průběh k němu vedoucí jsou kryty pachatelovým zaviněním či nikoliv.

(Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR z 13. 1. 1981 sp. zn. [5 Tz 66/80.](#))

K stížnosti pro porušení zákona podané generálním prokurátorem ČSR Nejvyšší soud ČSR vyslovil, že rozsudkem okresního soudu v Semilech ze dne

16. 4. 1980 sp. zn. 2 T 100/80 byl porušen zákon. Napadené rozhodnutí nezrušil vzhledem k tomu, že stížnost pro porušení zákona byla podána v neprospěch obviněného po uplynutí lhůty uvedené v §

272 tr. ř.

Z odůvodnění:

Pravomocným rozsudkem okresního soudu v Semilech ze dne 16. 4. 1980 sp. zn. 2 T 100/80 byl obviněný V. Š. uznán vinným trestnými činy opilství podle § 201 tr. zák. a ublížením na zdraví podle § 224 odst. 1, 2 tr. zák. a odsouzen podle § 224 odst. 2 tr. zák. s použitím ustanovení § 35 odst. 1 tr. zák. k úhrnnému nepodmíněnému trestu odnětí svobody a k trestu zákazu činnosti. Podle § 229 odst. 1 tr. ř. byl poškozený M. S. s nárokem na náhradu škody odkázán na řízení ve věcech občanskoprávních.

Trestné činy spáchal obviněný podle rozsudku tím, že v Turnově, okr. Semily, dne 22. 12. 1979 kolem 18. OO hod. na silnici č. 35, v ulici Rudé armády, jako řidič osobního automobilu zn. Š 440, SPZ SM 29-60 řídil motorové vozidlo po předchozím požití alkoholických nápojů, neboť v jeho krvi bylo zjištěno 1,30 promile alkoholu, v důsledku podnapilosti přehlédl u domu čp. 1062 po vyznačeném přechodu pro chodce předcházejícího J. S., nar. v roce 1901, narazil do něj přední částí vozidla a způsobil mu tříštivou zlomeninu pravého bérce, otevřenou zlomeninu levého bérce a otřes mozku, tedy zranění spojené s předpokládaným léčením v trvání kolem jednoho roku, avšak poškozený z jiných příčin dne 22. 1 1980 zemřel.

Proti tomuto rozsudku podal generální prokurátor ČSR po lhůtě uvedené v § 272 tr. ř. v neprospěch obviněného stížnost pro porušení zákona. Dovodil v ní, že okresní soud neučinil ve věci úplná a správná skutková zjištění, když nevzal za prokázáno, že obviněný posuzovanou dopravní nehodou zavinil nejen těžkou újmu, ale i smrt poškozeného.

Nejvyšší soud ČSR přezkoumal v rozsahu ustanovení § 267 odst. 1 tr. ř. správnost výroku napadeného rozsudku, jakož i řízení, jež mu předchází, a shledal, že byl porušen zákon.

Na základě důkazů provedených v hlavním líčení okresní soud zjistil, že obviněný řídil v kritické době motorové vozidlo po předchozím požití alkoholických nápojů a v důsledku podnapilosti přehlédl chodce přecházejícího vozovku po vyznačeném přechodu. Střetem jeho vozidla s chodcem bylo chodci způsobeno zranění vyžadující léčení kolem jednoho roku, tedy těžkou újmu na zdraví, avšak poškozený zemřel.

Podle názoru okresního soudu není smrt poškozeného v příčinné souvislosti s jednáním obviněného. Tento názor opřel okresní soud o závěry posudku znalců lékařů, z něhož je patrné, že hlavním chorobným stavem u poškozeného byl tupý úraz hlavy, trupu a končetin. Přímo příčinou smrti pak bylo selhání krevního oběhu, které vzniklo na podkladě všech chorobných i úrazových změn organismu, zejména na podkladě povšechného kornatění tepen nevyššího stupně. U zdravého člověka středního i staršího věku by bylo možno charakterizovat toto poranění z hlediska soudně lékařského jako těžkou újmu na zdraví. Toto poranění (zlomeniny obou lýtkových i holenních kostí) by u zdravého člověka bylo zhojeno s největší pravděpodobností bez následků. Lze tedy říci, že ze soudně lékařského hlediska je smrt v příčinné souvislosti s dopravním úrazem, nikoli však v příčinné souvislosti přímé. Jinými slovy, dopravní nehodou bylo způsobeno závažné poškození důležitého orgánu (kostí bérců), přímou příčinou smrti bylo pak selhání krevního oběhu při povšechném kornatění tepen. Selhání krevního oběhu bylo vyvoláno a usnadněno úrazem.

Se stanoviskem okresního soudu se nelze ztotožnit.

Příčinná souvislost mezi jednáním obviněného a smrtí poškozeného je objektivně dána, protože úraz způsobený dopravní nehodou, byl jednou z příčin smrti poškozeného. Trestní odpovědnost obviněného za tento následek závisí pak na tom, zda tento následek i příčinný průběh, který k němu

vedl, jsou kryty zaviněním obviněného.

Zavinění alespoň z nevědomé nedbalosti lze spatřovat tehdy, prokáže-li se, že pachatel měl a mohl si alespoň v hrubých rysech představit, že příčinný vztah mezi jeho jednáním a účinkem se může rozvinout tak, jak se rozvinul. Pro pachatele nepředvídatelné příčinné průběhy nejsou však v tom zahrnuty, a proto pachatel neodpovídá za následek (účinek), který z těchto příčin vzejde.

Je běžnou zkušeností, že způsob jednání obviněného a daný mechanismus úrazu mohou vést a ve skutečnosti častou vedou k těžkým zraněním i k smrti poškozeného. Přitom zejména u starších osob, jakou byl poškozený, se následky úrazu mohou zhoršit a zkomplikovat v důsledku celkové zhoršeného zdravotního stavu. Takový průběh pourazových procesů je častý a pro průměrného pachatele předvídatelný. Stačí, že si pachatel mohl a měl takový průběh pourazového procesu představit alespoň v hrubých rysech; není třeba, aby mu byl znám konkrétní zdravotní stav poškozeného, který jako jedna z příčin vede nakonec spolu se samotným úrazem k následku, v daném případě k smrti poškozeného.

Naproti tomu za předpokladu, že ke komplikacím při léčení zraněného, které vedly ke zhoršení jeho zdravotního stavu nebo k jeho smrti, došlo např. neodbornou zdravotnickou péčí nebo jinými okolnostmi, které mají základ v porušení povinnosti jinou osobou a nikoliv v jednání pachatele a které pachatel proto nemůže předvídat, nelze učinit závěr, že i tento příčinný průběh, který vedl ke zhoršení zdravotního stavu nebo ke smrti zraněného, byl pachatelem zaviněný. V takovém případě lze pachatele uznat vinným jen za následek (účinek), který zaviněn byl.

Se zřetelem k uvedenému měl být obviněný uznán vinným, že zaviněním dopravní nehody způsobil poškozenému smrt (nikoli jen těžkou újmu na zdraví) ve smyslu ustanovení § 224 odst. 1 tr. zák., a protože nehodu zavinil porušením důležité povinnosti, též podle odst. 2 cit. zák. ustanovení.